

**UCHWAŁA NR XXVII/155/2017
RADY GMINY SIENNO**

z dnia 20 marca 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy
w rodzinie na lata 2017 – 2021**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) i art. 6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2017- 2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Gminy Sienno:
R. Markiewicz

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021

Rozdział 1.

WPROWADZENIE

Literatura socjologiczna wprowadza wiele definicji rodziny. Wszystkie one faktycznie sprowadzają się do określenia rodziny jako małej grupy społecznej, grupy niezastąpionej, stanowiącej załączek szerszej społeczności. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnym i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym. Nie ma żadnych granic, dotyczy szeroko rozumianego społeczeństwa, w tym szczególnie rodziny.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Rozdział 2.

Definicja przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie – zwana także potocznie przemocą domową, to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępni, zstępni, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz. 1390 r. z późn. zm.).

Rodzaje przemocy:

- 1) Przemoc fizyczna – popychanie, odpychanie, ubezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
- 2) Przemoc psychiczna – wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
- 3) Przemoc seksualna – wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.
- 4) Przemoc ekonomiczna – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny.
- 5) Rodzaje przemocy mogą się przenikać, ale każda z nich może występować osobno. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie często doświadczają kilku jej form jednocześnie, przemoc w rodzinie rzadko jest zdarzeniem

jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rozdział 3.

Podstawy prawne

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy ma charakter długofalowy. Działania potrzeb i sytuacji społecznych mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.).

Uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy przez Radę Gminy, to zadanie wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar w rodzinie oraz zwiększanie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Rozdział 4.

Adresaci programu

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Sienno, w szczególności do tych, którzy są ofiarami jak i sprawcami przemocy.

Rozdział 5.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinach w Gminie Sienno.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu z lat ubiegłych. Podejmowane działania potwierdzają skuteczność w dziedzinie udzielania pomocy jak również, w dziedzinie prewencji. Wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów będących przedstawicielami różnych organizacji i instytucji.

Tabela 1. Procedura Niebieskiej Karty na terenie Gminy Sienno.

Rok	2014	2015	2016
Liczba założonych Niebieskich Kart	13	7	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Siennie.

Z ustaleń wywiadów środowiskowych i spostrzeżeń pracowników socjalnych wynika, że przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym. Jak wynika z przeprowadzonego rozeznania - zjawisko przemocy na terenie Gminy nie jest rozpowszechnione.

Nie należy jednak tego problemu bagatelizować lub pozostawiać jako nie istniejący, albowiem sprawy związane z przemocą często jeszcze przez niektórych są skrywane i być może o wielu przypadkach pracownicy socjalni mogą nie mieć rozeznania.

Rozdział 6.

Założenia programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel główny programu

Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy.

Cele szczegółowe programu:

1. ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
2. podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy,
3. rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc,
4. integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie,
5. rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu,
6. podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

Rozdział 7.

Kierunki działań

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
2. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy Sienno,
3. Tworzenie strategii interwencyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
4. Budowanie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
5. Kształtowanie postaw społeczności lokalnej wolnych od przemocy:
 - a) działania edukacyjne,
 - b) działania profilaktyczne,
 - c) działania informacyjne,
6. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy rodzinie

Lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zespół instytucji w środowisku lokalnym działających na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany.

Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem w rodzinie wraz z potencjałem organizacyjnym,
- b) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin,
- c) instrumenty pomocowe i sieć wsparcia,
- d) zespół interdyscyplinarny o znaczeniu strategicznym i zadaniowym,
- e) diagnoza zjawiska przemocy w środowisku lokalnym – skala problemu, mapa zasobów i potrzeb,
- f) niniejszy Program.

Rozdział 8.

Wykonawcy programu:

1. Gminny Ośrodek pomocy Społecznej,
2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Komisariat Policji,
5. Placówki Oświatowe,

6. Sąd rejonowy w Lipsku,
7. Kuratorzy sądowi,
8. Organizacje pozarządowe.

Koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennie. Za realizację poszczególnych zadań odpowiedzialne są instytucje i organizacje tworzące Gminny System Przeciwdziałania Przemocy.

Rozdział 9.

Podstawowe zadania do realizacji w ramach programu

ZADANIA PROGRAMU

<i>LP</i>	<i>ZADANIE</i>	<i>OPIS ZADANIA</i>	<i>TERMIN REALIZACJI</i>	<i>REALIZATOR LUB KOORDYNATOR</i>
1.	Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie. Edukacja środowiska w zakresie przemocy w rodzinie	2017- 2021	Pracownicy GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, Pracownicy oświaty
2.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie przemocy; Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie; Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach; Rozpowszechnienie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań	2017-2021	* Pracownicy GOPS * Zespół Interdyscyplinarny
3.	Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przemocy w rodzinie. Kierowanie ofiar przemocy do psychologa i prawnika Działania zmierzające do rozwiązania problemów związanych z przemocą, dotyczących indywidualnych środowisk Tworzenie warunków dla rozwoju Grupy Samopomocowej dla Ofiar Przemocy Kierowanie na grupy wsparcia ofiar przemocy Praca socjalna z osobami doznającymi	2017-2021	*Zespół Interdyscyplinarny * GOPS * Komisariat Policji * GKRPA

		przemocy		
4.	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty i prowadzenia interwencji kryzysowej Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.	2017-2021	*Zespół Interdyscyplinarny * GOPS * GKRPA , Placówki Oświatowe
5.	Edukacja środowiska lokalnego w celu zmiany postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie	Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów , itp) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie	2017-2021	*GOPS * GKRPA Organizacje pozarządowe
6.	Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przemocy w rodzinie	Praca specjalistów w zakresie diagnozy i pomocy psychologicznej i terapeutycznej Dyżury/ spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego	2017-2021	*Zespół Interdyscyplinarny * GOPS , Organizacje pozarządowe

Rozdział 10.

Finansowanie Programu

Źródłem finansowania Programu są środki własne gminy:

- będące w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennie z przeznaczeniem na realizację przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,

Rozdział 11.

Ewaluacja

Podstawowymi danymi służącymi do ewaluacji programu będą:

- liczba " Niebieskich kart", które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba udzielonych porad i konsultacji,

Rozdział 12.

Podsumowanie

Problemu przemocy w rodzinie nie rozwiąże się w wyniku jednostronnie podjętych działań. Niezbędna jest ścisła współpraca wielu instytucji w podejmowanych działaniach zmierzających do rozwiązania problemu. Wzrost świadomości społecznej umożliwi szybsze reagowanie na krzywdę i przyczyni się do zapobiegania występowania zjawiska przemocy w rodzinie.